

Strenger betekent niet sterker

Hard tegen mensen, zwak voor de toekomst: de impact van Arizona's beleid

Inleiding	2
De Europese component van het asiel & migratiebeleid	3
Maatregelen	3
Onze reactie.....	3
Opvang.....	4
Maatregelen	4
Onze reactie.....	4
Asielprocedure	6
Maatregelen	6
Onze reactie.....	6
Status en verblijf voor mensen met internationale bescherming.....	8
Maatregelen	8
Onze reactie.....	8
Gezinshereniging.....	9
Maatregelen	9
Onze reactie.....	9
Toegang tot sociale bijstand.....	10
Maatregelen	10
Onze reactie.....	11
Mensen met tijdelijke bescherming.....	11
Minderjarigen	12
Maatregelen	12
Onze reactie.....	12
Mensen in onwettig verblijf	13
Maatregelen	13
Onze reactie.....	13
Rechterlijke macht.....	14
Maatregelen	14
Onze reactie.....	14
Onze conclusie	15

Inleiding

Op 31 januari 2025 sloten de Arizona partijen een federaal regeerakkoord.¹ Op vlak van asiel & migratie kondigt de nieuwe regering “het strengste beleid ooit” aan. De voornaamste doelstelling van het beleid is “het terugdringen” van het aantal aanvragen voor internationale bescherming in België. Hiervoor wil Arizona “de marges tot verstrenging binnen de Europese asiel- en opvangregeling, waar mogelijk en opportuun, maximaal uitputten”. In deze nota ontleden we het voorgestelde asiel- en migratiebeleid. We focussen hierbij op de thema’s die de grootste impact hebben op mensen op de vlucht zoals de asielprocedure, opvang, gezinshereniging en verblijf.

Arizona wil mensen op de vlucht ontmoedigen om naar België te komen. Hiervoor worden verschillende maatregelen voorzien, die hun rechten sterk zullen inperken. Zo zal de asielbeslissing niet langer door een onafhankelijke instantie genomen worden, maar wordt politieke inmenging mogelijk. De opvang wordt sterk afgebouwd van zodra het kan, en individuele opvangplaatsen verdwijnen. Voor kwetsbaren komen er “kleinschalige, collectieve centra met aangepaste begeleiding”. Daarnaast wordt het praktisch bijna onmogelijk voor bepaalde groepen nieuwkomers om aan gezinshereniging te doen. Heel wat mensen, die vandaag in België aankomen, zullen waarschijnlijk hun naaste familie nooit meer kunnen terugzien, als een direct gevolg van de verstrengingen op het vlak van gezinshereniging. Ook wordt de toegang tot sociale bijstand en de Belgische nationaliteit sterk ingeperkt en wordt de onafhankelijkheid van de rechters die over asioldossiers beslissen opgeheven. Door rechters in vreemdelingenzaken tijdelijk te benoemen, ondergraaft dit regeerakkoord het recht van nieuwkomers op een onafhankelijke rechter.

Voor de meeste nieuwkomers wordt het moeilijker om een verblijfsrecht te krijgen. Bovendien ligt de nadruk sterk op de tijdelijkheid van dit verblijf. Een permanent verblijf wordt verbonden aan cumulatieve voorwaarden die focussen op integratie. Tegelijkertijd worden de voorwaarden voor inburgering strenger, wat aansluit bij het Vlaamse regeerakkoord. Deze tijdelijkheid van verblijf en de hogere integratievoorwaarden vormen een opvallende tegenstelling. Hoe kan je verwachten dat iemand zich inspant om te integreren, als die persoon niet zeker weet of die een jaar later nog mag blijven? Verschillende categorieën van mensen die internationale bescherming vragen zullen niet langer toegang krijgen tot opvang. De komende jaren voorspellen we dan ook stijgende dak -en thuisloosheidscijfers.

¹ De ‘Arizona’ regering bestaat uit CD&V, Les Engagés, MR, N-VA en Vooruit. De coalitie is vernoemd naar de vlag van de Amerikaanse staat Arizona en is een toespeeling op de kleuren van de politieke families in deze coalitie

De Europese component van het asiel & migratiebeleid

Maatregelen

Op Europees niveau wil de nieuwe regering inzetten op het doen verminderen van irreguliere migratie. Dit wil ze voornamelijk bereiken door te vermijden dat mensen na hun aankomst in de EU doorreizen naar België. Daarnaast wil ze “het meedogenloze model van mensensmokkelaars breken” en de doden op de “smokkelroutes naar Europa tegengaan”.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Een volledige implementatie van het Europees Asiel & Migratiepact.
- Betere grenscontroles op Europees niveau en een herziening van de Europese Terugkeerrichtlijn.
- Binnen het verplicht solidariteitsmechanisme van het Europees Migratiepact kiest Arizona voor financiële solidariteit zolang de druk op de diensten hoog blijft, en de opvangcrisis niet opgelost is.
- Hervestiging blijft on hold zolang de opvangcrisis aanhoudt.
- Een versterking van “de externe dimensie” van het migratiebeleid, door meer samen te werken met herkomst- en doorreislanden.

Onze reactie

De implementatie van het Europees Asiel & Migratiepact is geen beleidskeuze, maar een verplichting als lidstaat van de EU. België is verplicht om deze Europese verordeningen en richtlijnen toe te passen vanaf juni 2026.

De ambitie om de Terugkeerrichtlijn te herzien verwijst naar een denkpiste binnen enkele Europese lidstaten om mensen voortaan te kunnen terugsturen naar een veilig derde land naar keuze, zelfs als zij daar geen concrete band mee hebben. Dit kan gevaarlijk zijn, als het derde land waarnaar we mensen teugsturen, op haar beurt mensen gaat verwijderen, zonder de risico's op terugkeer voldoende in acht te nemen (kettingrefoulement).

Zo zien we bijvoorbeeld hoe Turkije de Syrische vluchtelingen op haar grondgebied steeds dwingender probeert terug te sturen en dat zonder degelijk onderzoek.² Daarnaast staat deze maatregel een terugkeertraject ook in de weg. Deze staat of valt namelijk met een duurzaam toekomstperspectief, wat ontbreekt als een persoon moet terugkeren naar een land dat die amper kent.

Het inzetten op financiële solidariteit gaat in tegen de doelstelling van het EU Migratie- en asielpact om aankomsten in de Europese Unie te spreiden. De keuze voor financiële solidariteit gaat ten koste van relocatie van asielzoekers binnen Europa. Nochtans komen de meeste asielzoekers aan in Europese landen aan de buitengrens. In tijden van verhoogde aankomsten hebben zij geen solidariteit nodig in de vorm van financiering. Ze hebben solidariteit nodig in de vorm van andere landen die asielzoekers willen overnemen, zodat de aankomsten beter gespreid zijn. Zonder helder engagement van 'niet-grenslanden' naar de grenslanden toe, ondermijnen we de slaagkansen voor dit Europees Asiel & Migratiepact.

De stopzetting van hervestiging gaat in tegen de doelstellingen van het regeerakkoord om mensensmokkel tegen te gaan en aankomsten te spreiden. Hervestiging is een veilige en legale toegangsweg die mensen op de vlucht een alternatief geeft voor irreguliere routes. Zolang hervestiging op pauze staat, worden mensen op de vlucht gedwongen om hun toevlucht te nemen tot mensensmokkelaars.

² 11.11.11, 'Turkije: Syrische vluchtelingen steeds meer onder druk', 10 januari 2024, <https://11.be/verhalen/turkije-syrische-vluchtelingen-steeds-meer-onder-druk>.

Opvang Maatregelen

Op het vlak van opvang heeft Arizona de ambitie om eerst de opvangcrisis op te lossen en dit door bepaalde groepen uit te sluiten van opvang. Vervolgens willen ze het opvangnetwerk gevoelig en gradueel afbouwen. Op termijn streeft de nieuwe regering naar het afschaffen van kleinschalige lokale opvanginitiatieven.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Er komt een pakket aan crisisbestrijdingsmaatregelen om het opvangtekort aan te pakken en er komt een wettelijke regeling voor deze situatie van overmacht.
- De opvang van kwetsbaren blijft de prioriteit, waardoor de wachtlijst wellicht van kracht blijft.
- Voor personen buiten het opvangnetwerk komt er een ambulante socio-juridische en medische ondersteuning.
- Het spreidingsplan en de mogelijkheid tot OCMW-steun voor asielzoekers verdwijnen uit de opvangwet.
- Arizona wil de capaciteit 'gevoelig en gradueel' afbouwen naar de 'EU-norm' tegen 2029, wat neerkomt op een besparing van 63% van het huidige Fedasil budget:
 - Noodopvang in hotels en lokale opvanginitiatieven verdwijnen tijdens deze afbouwfase.
 - Collectieve sobere opvang met puur materiële bijstand wordt de norm.
- Opvang is enkel toegankelijk voor asielzoekers die voor het eerst een verzoek indienen, geen lopende of afgehandelde procedure hebben in een andere lidstaat en onvoldoende middelen hebben.
- Asielzoekers die in de Dublin procedure zitten, krijgen enkel nog opvang in 'versoerde' Dublincentra.
- Beroepen tegen een opvangweigering verschuiven van arbeidsrechtbanken naar de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

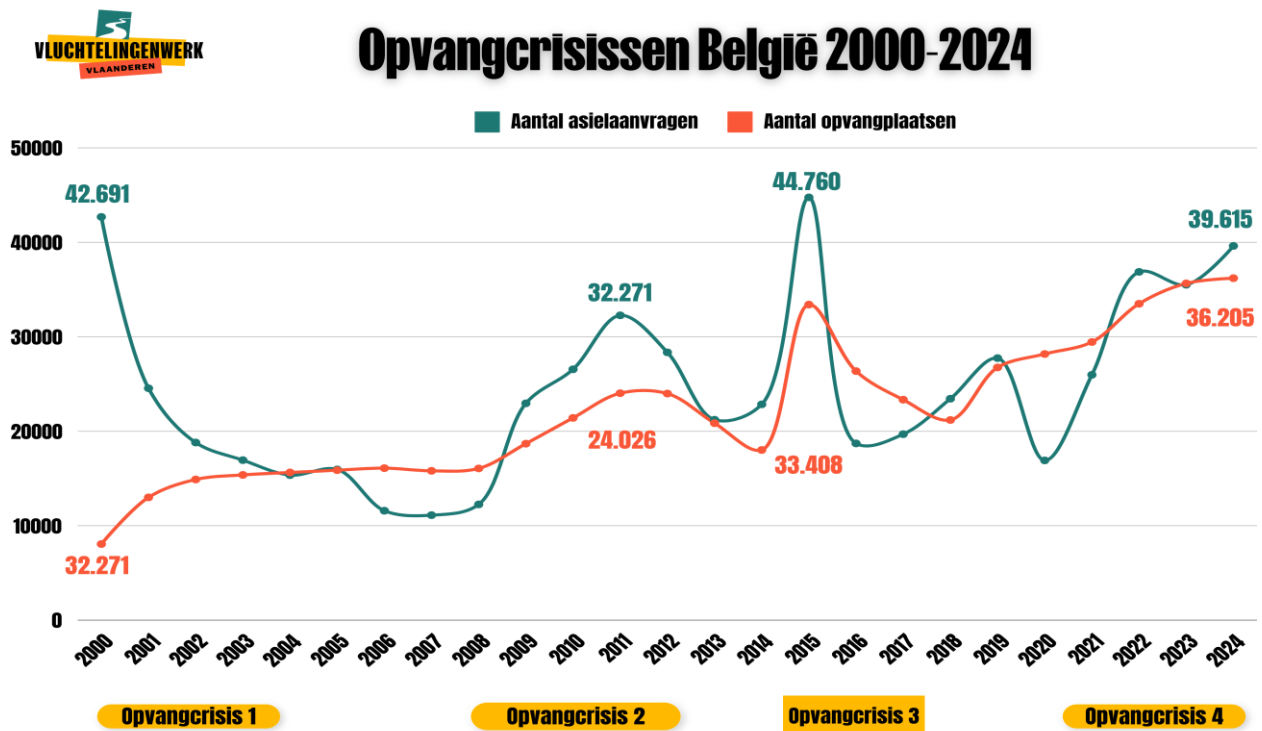
Onze reactie

Het is lovenswaardig dat Arizona zo snel mogelijk met een pakket aan crisisbestrijdingsmaatregelen wil komen om de opvangcrisis op te lossen. Het [draaiboek](#) om uit de opvangcrisis te komen van het brede middenveld kan hier ter inspiratie dienen. Er is dringend nood aan een oplossing, aangezien momenteel nog 2.947 personen op de wachtlijst voor een opvangplaats staan. De schrapping van het spreidingsplan en de OCMW steun voor asielzoekers samen met de wettelijke regeling voor de situatie van overmacht zijn een manier om gerechtelijke veroordelingen van de regering te vermijden. Momenteel wordt Fedasil veroordeeld omdat er geen sprake is van overmacht, aangezien het Agentschap niet alle mogelijkheden toepast zoals voorzien binnen de Opvangwet, met name toepassing van het spreidingsplan en toekenning van OCMW-steun. Daarnaast wil men de gerechtelijke bevoegdheid voor opvang verschuiven van de arbeidsrechtbanken naar de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Dit zijn geen adequate oplossingen. In combinatie met de andere wijzigingen aan de bevoegdheid van de RvV, probeert men zo ook veroordelingen te vermijden. Asielzoekers die al maanden op opvang wachten verdienen beter.

De ambitie om het opvangnetwerk sterk af te bouwen is gevaarlijk. Hoewel Arizona bufferplaatsen wil voorzien 'om fluctuaties te beheren', plant ze voor het opvangnetwerk tegen 2029 een besparing van 538 miljoen euro. Dit is meer dan een halvering van het huidige Fedasil budget.³ Deze besparingslogica strookt niet met de ambitie om een dynamische buffer uit te bouwen wat nodig is om in te spelen op de fluctuaties in het aantal asielaanvragen die er sinds jaar en dag zijn.

³ Fedasil, 'Budget', geraadpleegd op 18/02/2025, <https://www.fedasil.be/nl/budget>.

De regering Michel I rolde ook een grootschalig afbouwplan uit, waarna het opvangnetwerk meer dan 10.000 plaatsen kwijt was op erg korte tijd. We dragen hier tot op de dag van vandaag de gevolgen van, aangezien we in 2021 plots gevoelig meer opvangplaatsen nodig hadden. Lokale besturen geven aan dat ze het jobbeleid voor de opvang van asielzoekers grondig beu zijn. We hebben een doordacht opvangbeleid nodig, met een dynamisch opvangnetwerk dat resistent is tegen sterke schommelingen. De voorgestelde bufferplaatsen zijn een noodzakelijk onderdeel, maar bieden op zichzelf niet voldoende garantie. Bovendien vereist dit een minimum aan investeringen. Met de voorgestelde afbouw- en besparingsplannen, schuilt de volgende opvangcrisis al om de hoek.

Collectieve opvang is vandaag al sober. In verschillende opvangcentra verblijven mensen in containers en soms zelfs in tenten. Verouderde verwarming, lekkende gevels, ongedierteplagen, ... Het zijn maar enkele voorbeelden van de signalen die wij opvangen. Veel soberder kan het opvangnetwerk vandaag niet worden, zonder de menselijke waardigheid van de bewoners te schenden. De opvangcrisis toont daarnaast duidelijk aan dat zelfs het gebrek aan opvang mensen niet tegenhoudt om alsnog naar België te reizen.

Een collectief opvangcentrum is veel anoniemer, afstandelijker en geïsoleerder. Individuele opvang laat daarentegen toe om asielzoekers in te sluiten in een gemeenschap, met hulp van geëngageerde burgers. Dit vergemakkelijkt het integratietraject van zij die na afloop van de procedure in België mogen blijven. Daarnaast blijkt uit een studie van Fedasil dat het welzijn van bewoners in individuele opvangplaatsen significant beter is dan dat van bewoners in collectieve plaatsen.⁴

Vluchtelingenwerk Vlaanderen pleit steevast voor een gemengd opvangnetwerk, met minstens 40% aan individuele opvangplaatsen. Het verblijf in een collectief opvangcentrum moet zo kort mogelijk zijn, waarna verzoekers kunnen doorstromen naar een individuele plaats.⁵

⁴ Fedasil, 'Welbevinden en het dagelijkse leven in de individuele opvang', december 2022, https://www.fedasil.be/sites/default/files/content/download/files/rapport_welbevinden_in_individuele_opvang.pdf en 'Welbevinden en het dagelijkse leven in de collectieve opvang', december 2022, https://www.fedasil.be/sites/default/files/content/download/files/rapport_welbevinden_in_de_collectieve_opvang.pdf.
⁵ Vluchtelingenwerk Vlaanderen, 'Opvang', geraadpleegd op 18 februari 2025, <https://vluchtelingenwerk.be/opvang>.

Asielprocedure

Maatregelen

Arizona wil de asielprocedure binnen de wettelijke marges verder aanscherpen. Een versterkte medewerkingsplicht en het ontmoedigen van opeenvolgende verzoeken zijn hier de opvallendste onderdelen. De regering wil de beroepstermijnen zo kort mogelijk maken, en het beroep, waar mogelijk, niet-schorsend maken.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Er komt een digitaal aanmeldsysteem op afspraak.
- De medewerkingsplicht wordt aangescherpt, met een verplichte 'uitlezing' van de GSM, tablet of andere toestellen. Een weigering om hieraan mee te werken resulteert in een negatieve beslissing.
- Er komt een beperking van het aantal opeenvolgende verzoeken. Deze procedures worden niet schorsend en er wordt geen verlengd opvangrecht meer aan gekoppeld.
- Als iemand niet binnen een bepaalde termijn een verzoek indient, stelt men de vrees voor vervolging in vraag wat aanleiding kan geven tot een negatieve beslissing.
- Er komt een gespecialiseerde poule van advocaten vreemdelingenrecht naar analogie met de jeugdadvocaten. De remuneratie van kosteloze rechtsbijstand wordt herbekeken.
- De behandelingstermijn moet zo kort mogelijk worden; de procedure duurt nu te lang. Om de achterstand weg te werken worden de asiendiensten tijdelijk versterkt.
- Beroepstermijnen worden beperkt tot het Europees minimum en niet-schorsend waar mogelijk en opportuun.

Onze reactie

De ambitie om de behandelingstermijnen te verkorten is lovenswaardig. Vandaag duurt het gemiddeld 440 dagen voordat iemand een beslissing krijgt over diens asielaanvraag. Om dit ingekort te zien, wil Arizona de asiendiensten tijdelijk versterken. Deze ambitie vinden we evenwel niet terug in de budgettaire tabel. Nochtans stelden het CGVS én de DVZ tijdens de voorstellingen van hun jaarverslag in het parlement duidelijk dat ze dringend nood hebben aan meer personeel. Het lijkt ons dan ook nodig om asiendiensten ook op lange termijn te versterken. Hier verwijzen we onder meer naar de audit van de asiendiensten uit 2022. Eén van de aanbevelingen was om meer personeel aan te werven, en dit personeel langer te behouden. Net zoals met het opvangnetwerk, is er nood aan een lange termijnvisie gericht op dynamische asiendiensten.

De aangekondigde verstrengingen van de procedure zijn niet gebaseerd op wetenschappelijke inzichten. Verzoekers die ervaren dat ze daadwerkelijk gehoord werden tijdens de procedure, gaan het resultaat van die procedure beter begrijpen en opvolgen. In wetenschappelijke literatuur beschrijft men dit als 'procedural justice'.⁶ Mensen zoek naar veiligheid en een betere toekomst voor hun gezin verdienen een eerlijke, menselijke en grondige procedure. De asielprocedure is nu al ontoereikend in veel gevallen, en houdt te weinig rekening met de complexe migratierealiteit van mensen op de vlucht.

⁶ Yale Law School, 'Procedural Justice', geconsulteerd op 18 februari 2025, <https://law.yale.edu/justice-collaboratory/procedural-justice#:~:text=Procedural%20justice%20speaks%20to%20the,end%20result%20of%20these%20experiences.>

De Commissie van onafhankelijke deskundigen die de werken van het Migratiewetboek mee opvolgde omschrijft dit als volgt: “Zo wordt een asielaanvraag geanalyseerd zonder rekening te houden met alle redenen die terugkeer onmogelijk zouden kunnen maken en zich verzetten tegen de uitvoering van een bevel om het land te verlaten als de aanvraag wordt afgewezen - zoals bijvoorbeeld een schending van artikel 3 het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM), van het recht op gezinsleven, of het belang van het kind. Ook beschikt DVZ niet over een expliciete bevoegdheid om een verblijfsaanvraag te herkwalficeren als blijkt dat de aanvraag is ingediend op kennelijk onjuiste gronden. Tot slot worden aanvragen niet-ontvankelijk verklaard of niet in overweging genomen uitsluitend op een specifieke grond, die soms puur procedureel is zoals het feit dat het dossier niet volledig is, zonder dat er rekening wordt gehouden met de gronden waarop de aanvragen zijn gebaseerd - en die zich bovendien verzetten tegen de tenuitvoerlegging van een terugkeerbesluit”.⁷

Als je daarna de beroepstermijnen inkort en deze procedures niet-schorsend maakt, blijven asielzoekers met dat gevoel van onrechtvaardigheid zitten. Op een macroniveau zal dit beleid niet voor meer duurzame toekomstperspectieven voor nieuwkomers zorgen. Door de proliferatie van technische weigeringen verdwijnt de focus op hetzij vlotte integratie in de samenleving, hetzij duurzame terugkeer naar het land van herkomst nog meer naar de achtergrond. Wie een technische weigering ontvangt, klopt in de praktijk aan bij andere hulpverleners (nachtopvang / CAW's) of trekt verder naar een ander land in de hoop om daar wel een verblijfsrecht te kunnen. Het huidige beleid dreigt daarom vooral meer mensen in onwettig verblijf te creëren, wat zich zal vertalen in meer mensen in uitbuitingssituaties en wellicht finaal ook een grotere dossierlast voor de migratiediensten in het bijzonder en de sociale sector in het algemeen.

Op deze manier maakt Arizona de procedure nog zwaarder, en gaan de behandelingstijden alleen maar oplopen. Bovendien zijn er verschillende maatregelen die volledig ingaan tegen het fundamentele recht op asiel. Zo is het niet mogelijk een maximaal aantal verzoeken in te stellen, en kan je iemands verzoek niet zomaar automatisch weigeren als het niet 'tijdig' wordt ingediend. Als deze bepalingen er komen, gaan deze met zekerheid teruggefloten worden door de rechterlijke macht.

Het oprichten van een gespecialiseerde poule advocaten vreemdelingenrecht kan positief zijn, maar er moet vermeden worden dat dit op korte termijn leidt tot een tekort aan advocaten om mensen effectief te begeleiden. Het is belangrijk om hier uniformiteit in te krijgen. Dit kan enkel slagen op voorwaarde dat de poule voldoende financiering krijgt. De evaluatie van de vergoeding voor kosteloze rechtsbijstand leidt onvermijdelijk tot de conclusie dat er meer financiering nodig is voor deze tak van de rechtsbijstand.

Vluchtelingenwerk Vlaanderen is ervan overtuigd dat als je *samen* met een verzoeker op zoek gaat naar diens duurzaam toekomstperspectief, de procedure kwaliteitsvoller en efficiënter verloopt. We werkten hiervoor een eengemaakte beschermingsprocedure uit, als alternatief voor het huidige kluwen aan verblijfsprocedures in de Vreemdelingenwet van 1980: <https://vluchtelingenwerk.be/publicatie/sampol-het-tijd-voor-een-eengemaakte-beschermingsprocedure>.

⁷ Commissie Migratiewetboek, 'Verslag', 31 december 2024, <https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/5e0d13motoMb2>, p. 27.

Status en verblijf voor mensen met internationale bescherming

Maatregelen

Volgens Arizona kent ons land een groot onevenwicht tussen status vluchteling en status subsidiaire bescherming in vergelijking met andere lidstaten. Een asielzoeker wordt erkend als vluchteling als die een individuele vrees voor vervolging heeft omwille van diens religie, nationaliteit, etniciteit, politieke opinie of omwille van het behoren tot een sociale groep. Een status subsidiaire bescherming wordt afgegeven als iemand een risico loopt om slachtoffer te worden van ernstige schade. Deze schade kan onder meer veroorzaakt worden door willekeurig geweld ten gevolge van een gewapend conflict. De rechten gelinkt aan de vluchtelingenstatus zijn sterker, aangezien zij verankerd zijn in het VN-Vluchtelingenverdrag van 1951. De status subsidiaire bescherming vindt zijn oorsprong in Europese regelgeving, met meer mogelijkheden om rechten te beperken. Daarom wil de regering meer inzetten op het afgeven van subsidiaire bescherming.

Om dit mogelijk te maken, kozen de regeringspartijen ervoor om de politieke onafhankelijkheid van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen op te heffen. Dat is de gespecialiseerde instelling die vandaag beslist over de beschermingsnood van mensen die een asielaanvraag indienen.

Na erkenning, wil Arizona duidelijk maken dat een beschermingsstatuut tijdelijk is. Het verkrijgen van een permanente verblijfsvergunning wordt gebonden aan cumulatieve voorwaarden.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Het CGVS valt onder politieke verantwoordelijkheid van de bevoegde minister. De minister komt niet tussen in individuele beslissingen, maar kan algemene richtlijnen geven.
- Het CGVS moet streven naar een beknoptere motivering van een weigering status vluchteling.
- De tijdelijkheid van een verblijf na erkenning wordt sterk benadrukt. De migratiediensten worden hiervoor versterkt om een periodieke en systematische evaluatie te maken van de veiligheidssituatie in de landen van herkomst en van de persoonlijke vrees voor vervolging.
- Permanent verblijf wordt enkel afgegeven bij volgende bindende en cumulatieve voorwaarden:
 - Geslaagde taal- en inburgeringstest
 - Voldoen aan voorwaarden die golden op moment van uitreiken status
 - Geen gevaar voor openbare orde of veiligheid
 - Betalen van retributie
 - Aanvrager kan voorzien in eigen levensonderhoud en mag niet ten laste vallen van het sociaal bijstandstelsel
- De nationaliteitsprocedure wordt fors duurder, van €150 naar €1000 met indexatie.

Onze reactie

De inperking van de onafhankelijkheid van het CGVS is een erg zorgwekkende maatregel. Het beschermingsbeleid van een land mag niet afhangen van de politieke waan van de dag. In zo'n scenario belanden mensen op de vlucht in totale onzekerheid. De vergelijking met het beschermingsbeleid in onze buurlanden, dat eveneens politiek wordt bepaald, weegt daardoor zwaarder dan de daadwerkelijke veiligheidssituatie in de landen van herkomst. Bovendien zal het CGVS nog steeds eerst moeten nagaan of een asielzoeker in aanmerking komt voor status vluchteling. De status subsidiaire bescherming is in de procedure letterlijk 'ondergeschikt' aan status vluchteling. Zelfs met richtlijnen kan een regering niet zomaar de beslissing nemen om enkel nog maar de subsidiaire beschermingsstatus af te geven. Een voorspelbaar gevolg van een meer politiek gestuurd beschermingsbeleid, is een stijging van het aantal succesvolle beroepen tegen deze beslissingen. Om hierop te anticiperen neemt de regering ook de onafhankelijkheid van de rechters in het vizier (zie hoofdstuk rechterlijke macht).

De andere voorziene maatregelen gericht op de tijdelijkheid van het verblijf vergroten de onzekerheid voor mensen op de vlucht verder. Tegelijkertijd worden de voorwaarden voor een permanent verblijf verder aangescherpt. Zo beschouwt Arizona het verkrijgen van de nationaliteit als een sluitstuk van een geslaagd integratietraject. Dat traject mag een aardige duit kosten. Het verkrijgen van de nationaliteit kost niet langer €150, en gaat omhoog naar €1000 met indexatie. Bovendien wil Arizona een taal- en integratietest koppelen aan het verkrijgen van de nationaliteit. Het vereiste taalniveau van deze test komt op niveau B1 te liggen. Op het moment van je aanvraag tot de Belgische nationaliteit mag je niet ten laste vallen van sociale bijstand. Deze tijdelijkheid van het initiële verblijf en de hoge voorwaarden voor een permanent verblijf zijn een ontmoedigende combinatie. Het plaatst nieuwkomers voor lange tijd in de wachtkamer, zonder enige zekerheid over hun toekomstperspectief. Dit kan gevoelens van stress en onrust veroorzaken, die een integratietraject in de weg staan.

Wie na een lange vlucht in België aankomt heeft nood aan rust om zijn of haar leven stap voor stap opnieuw op te bouwen. Deze maatregelen ontnemen die gemoedsrust. De effecten hiervan op het psychisch welzijn van mensen op de vlucht zullen snel duidelijk worden. De boodschap is alvast helder: je bent hier te gast, er staat een timer op de gastvrijheid van onze samenleving en alles wat je hier hebt opgebouwd is voorwaardelijk.

Gezinshereniging Maatregelen

Gezinshereniging vormt een van de belangrijkste veilige en legale toegangswegen naar België. Arizona wil deze aantallen een halt toe roepen. Waar mogelijk scherpen ze de voorwaarden aan, met een sterk onderscheid tussen mensen met status vluchteling en mensen met status subsidiaire bescherming.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Voor mensen met status vluchteling vermindert Arizona de voorwaardenvrije periode van 12 maanden naar 6 maanden. Ter compensatie komen er 'flankerende maatregelen' zoals de mogelijkheid om het dossier binnen een bepaalde termijn aan te vullen.
- Voor mensen met een subsidiaire beschermingsstatus komt er een wachtperiode van twee jaar na erkenning. De voorwaardenvrije periode verdwijnt voor deze groep. Zij moeten voldoen aan een inkomensgrens van minimum 2.277 euro (110% van het GMMI), met 10% extra per kind. Subsidiair beschermden kunnen niet aan gezinsvorming doen.⁸
- Voor de ruime groep nieuwkomers komt er een wachtperiode van twee jaar in het geval van gezinsvorming, en een wachtperiode van een jaar in het geval van gezinshereniging.⁹
- De integratie-inspanning van het gezinslid in het land van herkomst en van het gezinslid in België wordt getest met behulp van een taal- en integratietest

Onze reactie

Gezinshereniging is een hefboom voor een vlotte start in België. De relatief hoge aantallen van gezinshereniging naar België verbergen dat de procedure nu al bijzonder complex en zwaar is. Zo kost de procedure voor vier gezinsleden van een minderjarige nu al om en bij de €5.000 volgens Myria.¹⁰ Daarnaast is het voor mensen op de vlucht niet evident om de benodigde documenten te verzamelen, zich naar de ambassade te begeven en vervolgens een volledige aanvraag in te dienen. Dit maakt dat gezinnen op de vlucht nu al jarenlang gescheiden moeten leven van elkaar, als een gevolg van hun vlucht. Hoe langer gezinnen gescheiden blijven, hoe moeilijker om de draad terug op te pikken en hoe moeilijker het integratietraject na hereniging.

⁸ Het GMMI is het gewaarborgd minimum maandinkomen. Dit is niet echt identiek is aan een minimum maandloon. In het GMMI zijn immers bepaalde sommen die in de loop van het jaar worden uitbetaald, begrepen.

⁹ Gezinsvorming is de situatie waarin een persoon zich in België vestigt, en daarna een gezin 'vormt' met een Unieburger of derdelander. In deze situatie bestond het gezin nog niet in het land van herkomst.

¹⁰ Myria, 'Advies over gezinshereniging met begunstigen van internationale bescherming', maart 2022, https://www.myria.be/files/Advies_Gezinshereniging_termijn_indiening.pdf, p. 8.

Door gezinshereniging voor subsidiair beschermden te onderwerpen aan een wachtperiode en torenhoge inkomensvoorwaarden, wordt het in de praktijk quasi onmogelijk voor deze groep mensen op de vlucht om hun gezinsleden op een veilige en legale manier te laten overkomen. Als het CGVS daadwerkelijk meer subsidiaire bescherming zal afgeven, heeft deze maatregel een diepgaand effect op talloze gezinnen. Neem bijvoorbeeld een Eritrese vader die wil herenigen met zijn achtergebleven vrouw en drie kinderen. Hij moet volgens de nieuwe regels twee jaar wachten, en een netto maandloon van € 2.990 voorleggen. Het gemiddelde bruto maandloon van een werknemer in België bedroeg in 2022 €4.076. Dit komt neer op ongeveer €2.600 netto. Met andere woorden: onder deze regels zou de gemiddelde Belg met drie kinderen niet aan gezinshereniging kunnen doen. Daar komt nog eens bij dat nieuwkomers in België doorgaans 13% minder verdienen dan autochtone werknemers. Het gevolg hiervan is een langdurige scheiding van gezinnen. Dit beleid plaatst mensen op de vlucht voor een hartverscheurende keuze. Ofwel laten ze hun gezin achter en riskeren ze hen nooit meer te zien, ofwel halen ze hen over via een levensgevaarlijke tocht. Dit beleid drijft hen zo in de handen van mensensmokkelaars.

Het recht op een gezinsleven is een fundamenteel mensenrecht. Vluchtelingenwerk Vlaanderen pleit daarom voor toegankelijke gezinshereniging, die rekening houdt met de moeilijke omstandigheden waar mensen op de vlucht zich in bevinden.¹¹ Momenteel kent gezinshereniging voor mensen op de vlucht ontzettend veel obstakels, waardoor dit recht in de praktijk dode letter blijft. Nochtans is een snelle en toegankelijke gezinshereniging een hefboom voor een succesvol integratietraject.

Toegang tot sociale bijstand

Maatregelen

Arizona wil de toegang tot sociale bijstand zoveel mogelijk afschermen voor nieuwkomers. De regering wil daarom een wachtperiode invoeren van vijf jaar voordat een nieuwkomer toegang krijgt tot sociale bijstand. Aangezien dit niet mogelijk is voor erkende vluchtelingen, vallen zij onder een ander mechanisme. Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Erkende vluchtelingen moeten een versterkt integratietraject volgen. Doen zij dit niet, wordt sociale bijstand verminderd.
- Alle andere nieuwkomers, waaronder subsidiair beschermden en tijdelijk ontheemden moeten vijf jaar wachten voordat ze toegang krijgen tot sociale bijstand. In tussentijd kunnen zij hun verlaagde sociale hulp aanvullen met bonussen op basis van hun integratie-inspanningen zoals het volgen van een inburgerings- en taal cursus, actief zoeken naar een job en het volgen van een opleiding.
- Derdelanders die in België mogen blijven op basis van humanitaire of medische regularisatie, gezinshereniging, ... vallen ook onder deze wachtperiode van vijf jaar.
- Economisch inactieve en werkzoekende Unieburgers en hun gezinsleden zullen de eerste vijf jaar van hun verblijf ook geen sociale bijstand krijgen. Andere Unieburgers en hun gezinsleden zullen slechts in uitzonderlijke en tijdelijke gevallen recht hebben op sociale bijstand.

¹¹ Vluchtelingenwerk Vlaanderen, 'Gezinshereniging voor mensen op de vlucht', 20 juni 2022, <https://vluchtelingenwerk.be/standpunt/gezinshereniging-2022>.

Onze reactie

Het voorwaardelijk maken van sociale bijstand aan verblijfsduur en integratievoorwaarden gaat voorbij aan de doelstelling van de sociale bijstand: het is een voorwaarde om te kunnen integreren, niet omgekeerd. Drempels voor nieuwkomers, bijvoorbeeld in het vinden van een kwaliteitsvolle woning op een oververhitte huurmarkt, worden op deze manier verhoogd zonder flankerende maatregelen. Bovendien lopen derdelanders die in België verblijven op basis van humanitaire regularisatie en gezinshereniging nu al het risico om hun verblijfsrecht te verliezen als ze gebruik maken van sociale bijstand. Daarnaast weten we uit buitenlandse voorbeelden, bijvoorbeeld uit Denemarken, dat beperkingen op het leefloon voor nieuwkomers op korte termijn bijdroegen aan de snelle activering van mensen, maar op lange termijn negatieve gevolgen hadden voor duurzame tewerkstelling van nieuwkomers, scholing en tewerkstelling van hun kinderen en onvoorziene gevolgen zoals criminaliteit.

Om de toegang tot sociale voorzieningen te regelen, kunnen lidstaten geen criteria toepassen die ze niet toepassen op eigen onderdanen. Het Europees Hof van Justitie heeft onlangs geoordeeld dat woonplaatsvereisten (in dat geval, 10 jaar in Italië wonen) om toegang te krijgen tot sociale bijstand, indirecte discriminatie kunnen vormen en dus een schending van het gelijkheidsprincipe inhouden. Bepalend is de vaststelling van het Hof dat de bijstand net noodzakelijk is voor de algemene doelstelling van integratie. Deze redenering kan worden toegepast op internationaal beschermde personen onder de Kwalificatierichtlijn, wat betekent dat verblijfsvereisten de richtlijn zouden schenden. Het EU-pact zal hier geen verandering in brengen.

Wij pleiten ervoor om sociale bijstandsstelsels voor nieuwkomers in te zetten waarvoor ze bedoeld zijn: als springplank om vooruit te geraken in de samenleving, niet als uitsluitingsmechanisme.

Mensen met tijdelijke bescherming

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne gaf ons land al meer dan 91.000 attesten van tijdelijke bescherming af aan mensen uit Oekraïne.¹² Dit is een van de grootste groepen nieuwkomers in ons land. De regering engageert zich duidelijk om Oekraïne te blijven steunen “in zijn strijd tegen de Russische agressie zolang het nodig is”. Dit engagement is nergens terug te vinden voor Oekraïners die zich al op ons grondgebied bevinden. De enige verwijzing naar personen met tijdelijke bescherming gaat over de wachtperiode van vijf jaar voor het verkrijgen van sociale bijstand. Oekraïners zullen voortaan ook vijf jaar moeten wachten. Het is onduidelijk of de Oekraïners die nu al in België zijn, plots zonder sociale bijstand komen te vallen aangezien zij hier nog geen vijf jaar verblijven. Daarnaast is het onduidelijk of de verstrengingen rond gezinshereniging ook van toepassing zijn op mensen uit Oekraïne. Als dat het geval is, zal het ook voor hen nagenoeg onmogelijk worden om zich te herenigen met hun gezin.

Bovendien is de tijdelijke bescherming voor Oekraïners nog maar geldig tot maart 2026. Hierna is het aan de Europese Unie en de lidstaten om een nieuwe verblijfsoplossing uit te werken voor deze groep mensen. Het is zorgwekkend dat het regeerakkoord hier niets over zegt. Net zoals het Vlaamse regeerakkoord, zwijgt het federale regeerakkoord in alle talen over de huisvesting en tewerkstelling van Oekraïners. We werkten daarom samen met ORBIT vzw en Caritas International aan aanbevelingen die zich focussen het statuut en de inclusie van ontheemden uit Oekraïners.¹³

¹² Statbel, ‘Ontheemden uit Oekraïne’, geconsulteerd op 18 februari 2025, <https://statbel.fgov.be/nl/visuals/oekraïense-ontheemden>.

¹³ Vluchtelingenwerk Vlaanderen e.a., ‘Aanbevelingen ontheemden uit Oekraïne’, februari 2025, <https://vluchtelingenwerk.be/publicatie/aanbevelingen-ontheemden-uit-oekraïne>.

Minderjarigen

Maatregelen

Voor minderjarigen lijkt Arizona de bescherming te willen verhogen. Het akkoord geeft aan dat het hoger belang van het kind centraal moet staan.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Oprichting van nieuwe dienst 'ter bescherming van NBMV'. Onder meer de identificatieprocedures en leeftijdsbepaling vallen hieronder.
- De voogdij wordt herbekeken, met een wettelijke verankering van permanentie en een systeem van voorlopige voogdij.
- Elke voogd wordt gescreend, en men wil inzetten op professionalisering en kwaliteit van de voogden.
- Leeftijdstesten moeten zo snel mogelijk uitgevoerd worden. Men wil op zoek gaan naar manieren om ook zonder medische tests meerderjarigheid vast te stellen. Als de betrokkene meerderjarig blijkt te zijn, moet die de kosten dragen.

Onze reactie

België kent steevast een relatief grote groep niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV). Momenteel zijn er verschillende instanties bevoegd voor de identificatie, opvang, voogdij en verblijfsaanvraag van deze kwetsbare groep. Het is een goede zaak dat Arizona al deze diensten onder één dak wil huisvesten. Het hoger belang van het kind dient hier de doorslaggevende factor te zijn. Binnen deze structuur is het essentieel dat de persoon die een beslissing neemt over het verblijf van de minderjarige verschilt van de persoon die een voogd toewijst en het leeftijdsonderzoek uitvoert. Zeker het leeftijdsonderzoek vergt enig vertrouwen van de verklaarde minderjarige. Hun leeftijd wordt namelijk in twijfel getrokken, wat een fundamenteel onderdeel is van iemands identiteit. Enkel als de verklaarde minderjarige het leeftijdsonderzoek vertrouwt, zal die daar vrijwillig aan meewerken. Daarom is het ook geen goed idee om de kosten van het leeftijdsonderzoek te verhalen op de betrokkene. Bovendien zijn de medische tests in België niet vrij van kritiek.¹⁴ Het resultaat is altijd een schatting die geen volledige zekerheid kan bieden.¹⁵ Dit kan ervoor zorgen dat de verklaarde minderjarigen het leeftijdsonderzoek niet willen ondergaan, uit vrees voor het resultaat en de kost die ze eventueel niet kunnen betalen.

De herwerking van het leeftijdsonderzoek om ook meerderjarigheid vast te stellen zonder medische tests kan ook anders gebeuren. Er zijn namelijk voldoende andere manieren dan medische tests om *minderjarigheid* vast te stellen. Dit staat ook zo neergeschreven in het Europees Migratie- en Asielpact, dat lidstaten verplicht om een multidisciplinair leeftijdsonderzoek uit te werken. Hiervoor kan het nuttig zijn om een groep van experts zoals pedagogen, psychologen en kinderartsen te consulteren. Daarnaast stelde het Europees Asiel Agentschap al een handleiding op over hoe zo'n leeftijdsonderzoek er kan uit zien.¹⁶

¹⁴ Platform Kinderen op de Vlucht, 'Leeftijdsschatting van NBMV in vraag: probleemstelling, analyse en aanbevelingen', september 2017, <https://www.kinderenopdevlucht.be/files/Image/mena-Cadre-juridique/Leeftijdsschatting-as-printed.pdf>.

¹⁵ Orde der Artsen, 'Testen voor leeftijdsbepaling bij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen', 20 februari 2010, <https://ordomedic.be/nl/adviezen/deontologie/consent-fully-informed/testen-voor-leeftijdsbepaling-bij-niet-begeleide-minderjarige-vreemdelingen>.

¹⁶ EASO, 'Practical Guide on age assessment: second edition', 2018, <https://euaa.europa.eu/sites/default/files/easo-practical-guide-on-age-assessment-v3-2018.pdf>.

Mensen in onwettig verblijf

Maatregelen

Het regeerakkoord bevat geen specifieke passage over mensen in onwettig verblijf. Onder het luik 'Toegang tot verblijf' herhaalt Arizona het beleid van de voormalige Vivaldi-regering. Er komt geen collectieve regularisatie en een individuele regularisatie blijft een absolute uitzondering die onder de discretionaire bevoegdheid valt van de minister. Verder bevat het luik 'Terugkeer' de meeste maatregelen over mensen in onwettig verblijf.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Het bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) wordt een 'waar terugkeercontract', met verplichtingen en duidelijke gevolgen als de betrokkene deze niet naleeft.
- De capaciteit van de gesloten centra wordt verdubbeld, en de vasthoudingstermijn wordt verhoogd naar het Europees maximum van 18 maanden voor personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid en openbare orde.
- Het verbod op detentie van kinderen blijft behouden, met een evaluatie na twee jaar.
- Er komen bewarende maatregelen voor personen die niet onmiddellijk verwijderd worden zoals frequente meldplicht.
- Huisbetredingen van mensen in onwettig verblijf worden mogelijk, mits toestemming van een onderzoeksrechter en als ultimum remedium. De maatregel is van toepassing op mensen die het BGV niet opvolgden en een gevaar vormen voor de openbare orde of nationale veiligheid.

Onze reactie

Arizona kiest duidelijk voor een sanctionerende aanpak tegenover mensen in onwettig verblijf. Tegelijkertijd doet het regeerakkoord niets aan de kern van de zaak: onwettig verblijf tegengaan. Meer nog, de kans dat onwettig verblijf doorheen deze legislatuur toeneemt is reëel. Zo worden veilige en legale toegangswegen zoals gezinshereniging nog ontoegankelijker, waardoor mensen gedwongen zijn om een irreguliere route te nemen. Bijgevolg komen ze al zonder wettig verblijf aan in België. De enige toegankelijke verblijfsprocedure is in dat geval het aanvragen van internationale bescherming. Door de voorgestelde verstrengingen van de asielprocedure, is de kans groot dat meer mensen een onterechte negatieve beslissing zullen krijgen. Zij zullen vervolgens in onwettig verblijf belanden, zonder enige mogelijkheid om hun situatie te regulariseren.

Deze mensen dan gaan bestraffen is pervers, en zal de terugkeercijfers niet verhogen. Zolang iemand geen duurzaam toekomstperspectief ziet in het land van herkomst is terugkeer moeilijk bespreekbaar. Het risico op gedwongen terugkeer vanuit een gesloten centrum gaat deze gevoelens niet veranderen. Bovendien kost gedwongen terugkeer ontzettend veel geld. Het is momenteel ook niet duidelijk hoeveel extra budget Arizona uittrekt voor de verdubbeling van de capaciteit van de gesloten centra.

Vluchtelingenwerk Vlaanderen buigt zich al jaren over manieren om onwettig verblijf op een positieve manier op te lossen. In 2019 publiceerden we samen met een groep van 18 andere middenveldorganisaties het rapport 'Voorbij Terugkeer', hierin onderzoeken we hoe we de dualiteit 'asiel' of 'terugkeer' kunnen overstijgen, en hoe we op zoek kunnen gaan naar een duurzaam toekomst perspectief voor mensen op de vlucht.¹⁷ Daarnaast kwam Vluchtelingenwerk Vlaanderen in 2022 tot een kaderstandpunt over verblijfsprocedures voor migranten en mensen op de vlucht op het Belgische grondgebied. Hiermee schuiven we een ander, positief verblijfsbeleid naar voren, dat de paradigmashift mogelijk maakt naar een beleid dat oprecht investeert in de zoektocht naar een duurzaam toekomstperspectief voor wie naar ons land migreerde.¹⁸

¹⁷ Vluchtelingenwerk Vlaanderen e.a., 'Voorbij Terugkeer: op zoek naar een menswaardig en duurzaam beleid voor personen in precair of onwettig verblijf', 9 december 2019,

https://vluchtelingenwerk.be/sites/default/files/media/documenten/conferentie_voorbij_terugkeer.pdf.

¹⁸ Vluchtelingenwerk Vlaanderen, 'Verblijfsprocedures voor migranten en mensen op de vlucht die zich op het Belgisch grondgebied bevinden', 16 december 2022,

https://vluchtelingenwerk.be/sites/default/files/media/documenten/Kaderstandpunt%20verblijfsprocedures%20vanaf%20het%20grondgebied%20%28MZVW%29_0.pdf.

Rechterlijke macht

Maatregelen

Arizona zal ook diepgaande aanpassingen doorvoeren aan de werking van de rechterlijke macht binnen het vreemdelingenrecht. Er worden geen redenen opgegeven voor deze aanpassingen.

Dit zijn de belangrijkste maatregelen:

- Tijdelijke benoeming van rechters voor vijf jaar, met een minimumleeftijd van 37 jaar.
- Alle procedures bij de RvV verlopen per definitie schriftelijk, mondelinge procedures worden de uitzondering.
- De RvV valt onder de nieuwe FOD Migratie.
- De rechtspraak over opvang verhuist van de arbeidsrechtbanken naar de RvV.

Onze reactie

De meest zorgwekkende maatregel is de tijdelijke benoeming van rechters bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen voor een periode van vijf jaar, gecombineerd met de inkanteling van de RvV in de nieuwe FOD Migratie. Momenteel zijn deze rechters voor het leven benoemd. De levenslange benoeming van rechters is verankerd in de grondwet, als maatregel om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te bewaren tegenover de uitvoerende macht. De RvV is echter een administratieve rechtbank, waardoor die technisch gezien niet onder de rechterlijke macht valt, maar ook niet onder de uitvoerende macht. In dit kader is de inkanteling van de RvV in de nieuwe FOD Migratie een zorgwekkende beperking van deze onafhankelijkheid. Binnen deze administratieve rechtbanken is voor het eerst dat deze rechters niet langer voor het leven benoemd zijn. Net zoals bij de wijziging van de onafhankelijkheidspositie van het CGVS, zorgt deze tijdelijke benoeming ervoor dat het beschermingsbeleid kan veranderen van de ene regering op de andere. Dit vergroot de rechtsonzekerheid van verzoekers, en zet de deur open voor politiek gestuurd ontslag van rechters. Voor ons is dit een gevaarlijke maatregel die raakt aan de fundamentele van onze rechtstaat. De keuze voor puur schriftelijke procedures gaat ook in tegen het eerdergenoemde idee van 'procedural justice'. Als je mensen de mogelijkheid ontnemt om zich mondeling te verdedigen tijdens hun beroep, gaan ze zich niet gehoord voelen. Dit heeft als resultaat dat ze de uiteindelijke beslissing van het beroep niet gaan aanvaarden, wat de slaagkansen van een eventueel terugkeertraject verder verlaagt.

De voorzitter van de RvV, Marc Oswald reageerde ook al bezorgd op deze maatregelen.¹⁹ Volgens hem is de tijdelijke benoeming van rechters in strijd met de grondwet, die de benoeming voor het leven voorziet. Bij de oprichting van de RvV in 2006 baseerde de wetgever zich op het wettelijk kader van de Raad van State. Arizona wil hier nu van afwijken. Het is voor Oswald onduidelijk wat de reden is achter deze beslissing. In verband met de louter schriftelijke procedures, verwijst Oswald naar artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dit artikel bepaalt dat iedereen recht heeft op een effectief rechtsmiddel. Een eerlijk en publiek debat maakt hier een belangrijk onderdeel van uit. Het is dan ook onduidelijk hoe deze maatregel zich verhoudt tot dit basisrecht.

Het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens uitte al zijn bezorgdheden over de mogelijke gevolgen van bepaalde hervormingen van procedures voor de onafhankelijkheid van rechters en het recht op een effectief rechtsmiddel. Volgens het FIRM zijn dit twee fundamentele beginselen in een rechtstaat.²⁰

¹⁹ Le Soir, 'Migration: Le Conseil du contentieux des étrangers inquiet des projets de l'Arizona', 12 februari 2025, <https://www.lesoir.be/654967/article/2025-02-12/migration-le-conseil-du-contentieux-des-etrangers-inquiet-des-projets-de>.

²⁰ FIRM, 'FIRM bezorgd over respect voor de rechtsstaat in België', 29 januari 2025, <https://federaalinstituutmensenrechten.be/nl/firm-bezorgd-over-respect-voor-de-rechtsstaat-in-belgie>.

Onze conclusie

Vluchtelingenwerk Vlaanderen is ervan overtuigd dat een ander asiel- en migratiebeleid mogelijk is. Wij staan voor een beleid dat op zoek gaat naar een duurzaam toekomstperspectief voor mensen op de vlucht. Kwaliteitsvolle, kleinschalige opvang is in dit verhaal een tijdelijke veilige haven zodat mensen tot rust kunnen komen. Met behulp van een eengemaakte beschermingsprocedure en dossierbegeleiding gebaseerd op wederzijds vertrouwen gaan we onwettig verblijf zoveel mogelijk tegen. Eens mensen in België mogen blijven, is het belangrijk om hen zoveel mogelijk te blijven ondersteunen tijdens hun eerste jaren. Enkel samen met de warmte van hun gezin en met duidelijkheid over hun toekomst, kunnen zij vervolgens een wezenlijk deel uitmaken van onze samenleving.

Dit regeerakkoord gaat lijnrecht in tegen deze visie, en staat haaks op de realiteit op het terrein. Mensen op de vlucht moeten nu al door ontzettend complexe procedures navigeren, en voelen zich zelden daadwerkelijk gehoord. Het welzijn van bewoners in collectieve opvangcentra ligt opvallend lager dan dat van bewoners in individuele opvangcentra. Na hun erkenning werken mensen op de vlucht zich te pletter zodat zij de dure procedure gezinshereniging kunnen bekostigen. Hun gezinsleden in de landen van herkomst ondernemen levensgevaarlijke tochten om zich naar de bevoegde Belgische ambassade te begeven. Eens aan de slag in België vullen deze mensen doorgaans essentiële, lager-betaalde jobs in waarvoor de gemiddelde Belg vriendelijk bedankt. Nu plant Arizona de drempels voor deze mensen te verhogen, en hun rechten verder in te perken. Dat is onrechtvaardig, en schadelijk op de lange termijn. Voor heel de samenleving.